

V Bruseli 29. 5. 2013
COM(2013) 369 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

**ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2013
a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na roky 2012 –
2017**

{SWD(2013) 369 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2013

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na roky 2012 – 2017

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie³,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu⁴,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Rada 13. júla 2010 prijala na základe návrhov Komisie odporúčanie o hlavných usmerneniach pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 Rada prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁵, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“.

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2013) 369 final.

⁴ P7_TA(2013)0052 a P7_TA(2013)0053.

⁵ Rozhodnutie Rady 2013/208/EÚ z 22. apríla 2013.

Členské štáty boli vyzvané, aby integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád rozhodli 29. júna 2012 o Pakte pre rast a zamestnanosť, ktorý poskytuje ucelený rámec pre opatrenia na vnútroštátnej úrovni, na úrovni EÚ aj na úrovni eurozóny, pri ktorých sa využijú všetky dostupné stimuly, nástroje a politiky. Rozhodli o opatreniach, ktoré sa majú prijať na úrovni členských štátov, a najmä vyjadrili plný záväzok dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a vykonať odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada prijala 6. júla 2012 odporúčanie týkajúce sa národného programu reforiem Holandska na rok 2012 a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Holandska na roky 2011 – 2015.
- (5) Komisia prijala 28. novembra 2012 ročný prieskum rastu⁶, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2013. Komisia 28. novembra 2012 takisto prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh správu o mechanizme varovania⁷, v ktorej určila Holandsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 14. marca 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovenia bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podporovania rastu a konkurencieschopnosti, zníženia nezamestnanosti a vyriešenia sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.
- (7) Komisia uverejnila 10. apríla 2013 podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 výsledky hĺbkového preskúmania⁸, ktoré sa týkalo Holandska. Komisia na základe svojej analýzy dospela k záveru, že v Holandsku existujú makroekonomické nerovnováhy, aj keď nie sú nadmerné.
- (8) Holandsko 29. apríla 2013 predložilo svoj program stability na rok 2013, ktorý sa týka obdobia rokov 2012 – 2017, a svoj národný program reforiem na rok 2013. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Vychádzajúc z posúdenia programu stability na rok 2013 podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že Holandsko vykonalo v období 2011 – 2013 značné konsolidačné opatrenia ale že fiškálne úsilie pravdepodobne nebude dostačujúce na odstránenie nadmerného deficitu do roku 2013, najmä vzhľadom na horší hospodársky vývoj, než sa očakávalo. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu, je vo všeobecnosti realistický. Podľa programu stability sa predpokladá reálny hospodársky rast vo výške –0,4 % v roku 2013 a vo výške 1,1 % v roku 2014, čo je pomerne blízko k prognóze Komisie z jari 2013 vo výške –0,8 % a 0,9 %. Stanoveným cieľom v programe je udržateľným spôsobom znížiť celkový deficit pod 3 % HDP od roku 2014. V programe nie je výslovne uvedený strednodobý cieľ, čo naznačuje, že strednodobý cieľ vo výške –0,5 %, ako bol oznámený v minuloročnom programe stability, naďalej platí. Strednodobý rozpočtový cieľ je v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Navyše hoci sa v roku 2015 podľa programu plánuje znížiť štrukturálne saldo o 0,5 % HDP v štrukturálnom vyjadrení, v

⁶ COM(2012) 750 final.

⁷ COM(2012) 751 final.

⁸ SWD(2013) 121 final.

súlade s minimálnou ročnou štrukturálnou požiadavkou, očakáva sa, že štrukturálne saldo sa v roku 2016 zhorší o 0,4 % HDP a v roku 2017 sa zlepši o 0,1 % HDP, čím nedosiahne primerané prispôbenie. Vychádzajúc z prognózy Komisie z jari je priemerné ročné fiškálne úsilie vo výške približne 0,7 % HDP v období 2010 – 2013 v súlade so štrukturálnym úsilím vo výške 0,75 % HDP, ktoré odporúčala Rada. Rozpočtová úprava v rokoch 2011 a 2012 sa orientovala prevažne na stranu výdavkov, v roku 2013 sa však vo veľkej miere zamerala na príjmové opatrenia. Plánovaný celkový deficit stanovený v programe stability je v súlade s odstránením nadmerného deficitu do roku 2014, čo je jeden rok po lehote stanovenej Radou v rámci postupu pri nadmernom deficite koncom roka 2009. Rada zastáva názor, že fiškálne úsilie predpokladané orgánmi nie je v súlade so skutočným odstránením deficitu do roku 2014. Prípadné dodatočné konsolidačné opatrenia špecifikované v programe stability sa dočasne zrušili a rozhodne by neboli dostačujúce. Holandsko musí na zníženie celkového deficitu verejných financií udržateľným spôsobom pod hranicu 3 % HDP v roku 2014 vymedziť dodatočné opatrenia. Podľa programu stability na rok 2013 sa očakáva, že pomer dlhu k HDP sa v roku 2013 ďalej zvýši na 74 % HDP a v roku 2014 sa ďalej mierne zvýši na 75 % HDP. Podľa prognózy teda pomer dlhu zostane značne nad referenčnou hodnotou 60 %. Podľa programu sa očakáva, že v roku 2015 pomer dlhu klesne na 71,4 % HDP a potom bude mierne klesať až na úroveň 70,8 % v roku 2017. Tento pokles pomeru dlhu po roku 2014 je však nedostatočne podporený politickými opatreniami.

- (10) V snahe zlepšiť potenciál budúceho rastu Holandska je mimoriadne dôležité, aby sa požadovanou konsolidáciou, na zaistenie udržateľného odstránenia nadmerného deficitu a dosiahnutie strednodobého cieľa v krátkodobom až strednodobom horizonte, zabezpečili výdavky podporujúce rast. Pre vyrovnanú úpravu bude kľúčové predovšetkým úsilie na podporu inovácií a výskumu vrátane základného výskumu, vzdelávania a odbornej prípravy. To nielen pomôže podporiť oživenie hospodárstva, ale mohlo by to aj pomôcť podporiť inovácie a ľudský kapitál, zlepšiť konkurencieschopnosť a strednodobé a dlhodobé vyhliadky rastu.
- (11) Kľúčovou otázkou je trh s bývaním, na ktorom sa v uplynulých desaťročiach nahromadili rušivé motivačné faktory a nepružné prvky, ktoré sa premietli do spôsobov financovania bývania a odvetvových úspor. Tendencia domácností ručiť za hrubý hypotekárny dlh majetkom svojich domácností vo veľkej miere odráža dlhotrvajúce fiškálne motivačné prvky, najmä úplnú daňovú odpočítateľnosť hypotekárnych úrokov. Od apríla 2012 bol čiastočne vykonaný rad opatrení. Niektoré z týchto opatrení sa týkajú úpravy fiškálneho režimu financovania bývania. Postupný prechod na obmedzenie daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov a zvýšenie motivačných faktorov na umorenie je oprávnený, ale postupné zavádzanie tohto opatrenia je príliš pomalé, aby malo výrazný vplyv na umorovanie. Trh s nájomným bývaním obmedzuje regulácia a prítomnosť veľmi veľkého odvetvia sociálneho bývania, pre ktoré sú takisto príznačné dlhé čakacie zoznamy. Nedávne zavedenie určitej diferenciácie nájomného v odvetví sociálneho bývania na základe príjmu je krok správnym smerom, ale jej vplyv je obmedzený. Z toho dôvodu, hoci sú navrhnuté opatrenia krokom správnym smerom, je celkové tempo reforiem v riešení základných problémov pomalé, a tak sa musí zrýchliť, pričom sa zároveň naďalej bude zabezpečovať, aby bolo sociálne bývanie k dispozícii znevýhodneným občanom, ktorí nemôžu získať bývanie za trhových podmienok, a to aj v miestach s vysokým dopytom.

- (12) Dlhodobá udržateľnosť dôchodkového systému sa posilnila prostredníctvom postupného zvyšovania zákonného veku odchodu do dôchodku zo 65 rokov v roku 2012 na 67 rokov v roku 2023. Holandsko teda plne zohľadnilo tú časť odporúčania z roku 2012, ktorá sa týkala zvýšenia zákonného veku odchodu do dôchodku a jeho prepojenia so strednou dĺžkou života, a to v prípade prvého aj druhého dôchodkového piliera. Zostávajúce otázky zahŕňajú primerané vnútrogeneračné a medzigeneračné rozdelenie nákladov a rizík. S cieľom podporiť odolnosť systému voči starnutiu obyvateľstva je navyše už dávno potrebné celkové preskúmanie správy a riadenia dôchodkových fondov druhého piliera. Realizáciou plánov na reformu dlhodobej starostlivosti by sa prispelo k obmedzeniu rýchlo rastúcich výdavkov spojených so starnutím obyvateľstva, a podporila by sa tak udržateľnosť verejných financií. V tejto súvislosti sa kvalita dlhodobej starostlivosti a prístup k nej musia zachovať na primeranej úrovni.
- (13) Cieľom reforiem trhu práce navrhovaných vládou je zvýšiť účasť na trhu práce a príslušnú mobilitu. Reforma zákona o účasti na trhu práce je ambiciózná a primeraná na oživenie účasti na trhu práce. Reformy však ešte nie sú zakotvené v zákone a časové obdobie na ich realizáciu sa zdá byť dosť krátke. Okrem toho sú potrebné ďalšie opatrenia na zlepšenie zamestnateľnosti osôb na okraji trhu práce vrátane žien, osôb z migračného prostredia, osôb so zdravotným postihnutím a starších osôb. Holandsko oznámilo reformy režimu dávok v nezamestnanosti a pomerne prísnych právnych predpisov na ochranu zamestnanosti. Tieto reformy v kombinácii s daňovým príspevkom na mobilitu („mobiliteitsbonus“) pre zamestnávateľov na zamestnanie príjemcov sociálneho zabezpečenia vo veku 50 rokov a starších alebo osôb so zdravotným postihnutím sú dobre zamerané na viac znevýhodnenú časť trhu práce. Hoci tieto opatrenia poukazujú na správne smerovanie, ich úplné posúdenie bude možné až po ich prijatí. Napokon, urýchlenie odstránenia zostávajúcich demotivačných faktorov pre druhé zárobkovo činné osoby v rodine na zvýšenie počtu odpracovaných hodín by malo potenciál ďalšieho zmierňovania budúcich nedostatkov ponuky pracovnej sily.
- (14) V prípade odporúčania z roku 2012, ktoré sa týkalo inovácií a prepojenia medzi vedou a podnikaním, sa dosiahol značný pokrok. Politika podnikania označená ako „byť špičkou“ vrátane svojho odvetvového prístupu pre verejno-súkromné partnerstvá v oblasti výskumu, inovácie a vzdelávania („špičkové odvetvie“) je teraz vo fáze realizácie. Okrem odvetvových inovačných politík je dôležité sledovať horizontálne výskumné a inovačné politiky a zachovať primeranú úroveň verejného financovania pre základný výskum, ktorý nie je účelovo viazaný.
- (15) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Holandska. Posúdila program stability i národný program reforiem a predložila hĺbkové preskúmanie. Zohľadnila nielen ich význam, pokiaľ ide o udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Holandska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu ekonomických záležitostí Európskej únie tým, že poskytne vstupy na úrovni EÚ pre budúce vnútroštátne rozhodnutia. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 4.
- (16) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Holandska a jej stanovisko⁹ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.

⁹ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

- (17) Rada na základe hĺbkového posúdenia Komisie a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem Holandska a jeho program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh sú premietnuté do nižšie uvedeného odporúčania 2.
- (18) V kontexte Európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro. Holandsko by malo takisto zaistiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko prijalo v období rokov 2013 – 2014 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť a vykonať rozpočtovú stratégiu podporovanú dostatočne spresnenými opatreniami, pokiaľ ide o rok 2014 a nasledujúce roky, aby sa zabezpečilo včasné odstránenie nadmerného deficitu do roku 2014 udržateľným spôsobom a vyvinúť úsilie o štrukturálnu úpravu uvedené v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Ochrániť výdavky v oblastiach s priamym vplyvom na rast, ako je vzdelávanie, inovácie a výskum. Po odstránení nadmerného deficitu vyvinúť úsilie o štrukturálnu úpravu, ktorá Holandsku umožní dosiahnuť strednodobý cieľ do roku 2015.
2. Zvýšiť úsilie na postupné reformovanie trhu s bývaním urýchlením plánovaného zníženia daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov a zabezpečením mechanizmu cenotvorby na trhu s nájomným, ktorý by bol viac orientovaný na trh, a väčším prepojením nájomného s príjmom domácnosti v odvetví sociálneho bývania. Opätovne zamerať spoločnosti sociálneho bývania na podporu domácností, ktoré sú najviac v núdzi.
3. Po konzultácii so sociálnymi partnermi prispôbiť druhý dôchodkový pilier, ktorý by zabezpečil primerané vnútrogeneračné a medzigeneračné rozdelenie nákladov a rizík. Podporiť postupné zvyšovanie zákonného veku odchodu do dôchodku opatreniami na zvýšenie zamestnateľnosti starších zamestnancov. Uskutočniť plánovanú reformu dlhodobej starostlivosti v snahe zabezpečiť jej nákladovú efektívnosť a s cieľom zabezpečiť udržateľnosť ju doplniť ďalšími opatreniami na obmedzenie nárastu nákladov.
4. Prijatť ďalšie opatrenia na posilnenie účasti na trhu práce, najmä osôb na okraji trhu práce. Naďalej znižovať daňové demotivačné prvky, pokiaľ ide o prácu, a to aj rýchlejším ukončovaním prenosných daňových úľav pre druhé zárobkovo činné osoby v rodine. Podporiť zmenu postavenia na trhu práce a riešiť nepružné prvky na trhu práce, a to aj prostredníctvom urýchlenia reformy právnych predpisov na ochranu zamestnanosti a systému príspevkov v nezamestnanosti.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*